

Xalq so'zi

O'zbekiston —
kelajagi
buyuk
davlat

2026-YIL – MAHALLANI RIVOJLANTIRISH VA JAMIYATNI YUKSALTIRISH YILI

1991-yil 1-yanvardan chiqa boshlagan

WWW.XS.UZ

E-mail: Info@xs.uz

2026-yil 6-avgust, № 159 (9330)

Payshanba

Saytimizga o'tish uchun QR-kodini
telefoningiz orqali skaner qiling.

YAGONA VATAN, YAGONA XALQ BO'LIB, YANGI HAYOT VA KELAJAK YARATAYLIK!

CHORVACHILIK VA PARRANDACHILIKNI RIVOJLANTIRISHGA ZAMONAVIY YONDASHUV

Prezident Shavkat Mirziyoyev 5-avgust kuni chorvachilik va parrandachilik tarmoqlarini rivojlantirish, go'sht va sut mahsulotlari ishlab chiqarishni ko'paytirish hamda sohaga zamonaviy texnologiyalarni joriy etish chora-tadbirlari yuzasidan taqdimot bilan tanishdi.

Mamlakatimizda aholi soni va turizm oqimining o'sishi oziq-ovqat mahsulotlariga bo'lgan talabni ham oshirmoqda. Hozirgi kunda go'shtga bo'lgan yillik talab 2 million 150 ming tonnani, ishlab chiqarish hajmi esa 1 million 600 ming tonnani tashkil etmoqda.

Shu bois taqdimotda 2026-2028-yillarda chorvachilik mahsulotlari ishlab chiqarish hajmini oshirish bo'yicha ishlab chiqilgan kompleks choralar muhokama qilindi.

Faoliyat yuritmayotgan korxonalarni tiklash, chorvachilikka ixtisoslashtirilgan tumanlarni qo'llab-quvvatlash, aholi xonadonlarida yengil konstruksiyali molxonalar qurish va yangi loyihalarni amalga oshirish hisobiga qo'shimcha 190 ming tonna go'sht ishlab chiqarish imkoniyati mavjudligi qayd etildi.

Jumladan, faoliyati to'xtab qolgan 103 ta chorvachilik korxonasini sog'lomlashtirish rejalashtirilgan. Ularning qarzarlarini restrukturalizatsiya qilish yoki o'n yilga bo'lib to'lash, ozuqa yetishtirish uchun yer maydonlari ajratish va nasli mollar bilan ta'minlash taklif etildi. Natijada 33 ming bosh qoramol parvarishlanib, yiliga 12 ming tonna go'sht va 40 ming tonna sut ishlab chiqarish imkoniyati yaratildi.

Chorvachilikka ixtisoslashtirilgan 13 ta tumanda 75 ming gektar ozuqa maydonidan samarali foydalanish, kichik chorvachilik loyihalarini moliyalashtirish, sut qabul qilish punktlari va ozuqa sotish shoxobchalarini tashkil etish ko'zda tutilgan.

Shuningdek, aholi xonadonlarida 20 sotix maydonda yengil konstruksiyali 11 mingta molxona qurish va ularda 421 ming bosh qoramol parvarishlash rejalashtirilgan.

Umumiy qiymati 3 trillion so'm bo'lgan 802 ta yangi loyiha doirasida 68 ming boshdan ziyod qoramol hamda 186 ming bosh qo'y va echki parvarishlash ko'zda tutilgan. Ushbu loyihalar yiliga qo'shimcha 20 ming tonna go'sht va 120 ming tonna sut ishlab chiqarish imkonini beradi.

Qoraqalpog'iston misolida chorvachilik komplekslarini sog'lomlashtirish bo'yicha sun'iy intellekt yordamida tayyorlangan tahlil natijalari ham ko'rib chiqildi. O'rganilgan 20 ta kompleksning qarzi 109,6 milliard so'mni tashkil etib, ularning yarmi yuqori xavfli toifaga kiritilgan. Aksariyat obyektlarda ozuqa maydonlari va zarur infratuzilma yetarli emas.

Shundan kelib chiqib, qarz yukini yengillashtirish, ozuqa bazasini shakllantirish, komplekslarni dastlab pilot tartibida, keyinchalik bosqichma-bosqich ishga tushirish va nasli mollar bilan ta'minlash bo'yicha takliflar bildirildi.

Mo'g'ulistondan 150 ming bosh qo'y, Xitoy va Yevropa davlatlaridan 100 ming bosh nasli qoramol, Belarus Respublikasidan 2 ming bosh mol olib

kelish rejalashtirilmogda. Bu orqali yiliga qo'shimcha 44 ming tonna go'sht ishlab chiqarish imkoniyati yaratiladi.

Umuman, chorvachilik tarmog'ini rivojlantirish uchun 463 million dollar miqdorida mablag' yo'naltirish ko'zda tutilgan.

Aholi xonadonlari va chorvachilikka ixtisoslashtirilgan mahallalarni qo'llab-quvvatlash masalalariga alohida e'tibor qaratildi. Respublikaning 191 ta tumanida 2 ming 407 ta chorvachilikka ixtisoslashtirilgan mahalla mavjud bo'lib, ularda 823 mingta xonadon va 3,9 million nafar aholi istiqomat qiladi.

Ushbu xonadonlarga arzon chorva mollari yetkazib berish, sigirlarni sun'iy urug'lantirish, yem-xashak ta'minoti va zooveterinariya xizmatlarini yaxshilash, nasldor buzoqlarni identifikatsiya qilish hamda ular uchun subsidiya ajratish taklif etildi. Natijada xonadonlarda chorva bosh soni va mahsuldorlik ortishi, aholi uchun qo'shimcha daromad manbalari yaratilishi kutilmoqda.

Naschilik sohasida 13 ta tumanda har biri 200 bosh qoramolga mo'ljallangan xo'jaliklar tashkil etish, yiliga 500 ming bosh sigirni saralangan urug' bilan sun'iy urug'lantirish va embrion transplantatsiyasi texnologiyalarini keng joriy qilish rejalashtirilgan.

Taqdimotda O'zbekiston chorvadorlar uyushmasini tashkil etish taklifi ham ko'rib chiqildi. Yangi tuzilma chorvadorlar manfaatlarini himoya qilish, kooperatsiyani rivojlantirish, naschilik ishlari, ilmiy tadqiqot va innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash, moliyaviy ko'mak ko'rsatish hamda tashqi bozorlarga chiqishga ko'maklashish bilan shug'ullanadi.

Fermerlar va aholi uchun "Smart Fermer" yagona raqamli yordamchisi ham taqdim etildi. Mobil ilova orqali chorva mollari identifikatsiya qilish, veterinar chaqirish, sun'iy urug'lantirish, oziqlantirish va yaylovlarni boshqarish bo'yicha ma'lumot olish, subsidiyalarga murojaat qilish va sun'iy intellekt asosida maslahat olish mumkin bo'ladi.

Parrandachilik sohasida umumiy qiymati 432 million dollar bo'lgan loyihalarni amalga oshirish ko'zda tutilgan. Mazkur loyihalar hisobiga 2028-yilgacha qo'shimcha 100 ming tonna parranda go'shti ishlab chiqarish, ozuqa-yem quvvatini 3,3 million tonnaga yetkazish va zamonaviy so'yish tizimi qamrovini 20 foizdan 50 foizga oshirish maqsad qilingan.

Davlatimiz rahbari loyihalarni iqtisodiy samaradorligini chuqur tahlil qilish, mablag'larni manzilli yo'naltirish, raqamli hisob va monitoringni yo'lga qo'yish, ichki bozorni sifatli va hamyonbop mahsulotlar bilan barqaror ta'minlash bo'yicha mutasaddilarga topshiriqlar berdi.

O'zA.

Xalqaro fazoviy tashabbus:

“SAMARQAND – 2028” – KOINOTDA

Vatanimiz mustaqilligining 35-yillik tantanalari arafasida olamshumul yangilik — “Samarqand — 2028” sun'iy yo'ldoshi Yer orbitasiga muvaffaqiyatli chiqarildi. Bu haqda butun dunyo ommaviy axborot vositalari, ijtimoiy tarmoqlar bong urdi. Ta'bir joiz bo'lsa, “Samarqand” degan so'z yuzlab tillarda yangradi.

Xushxabar

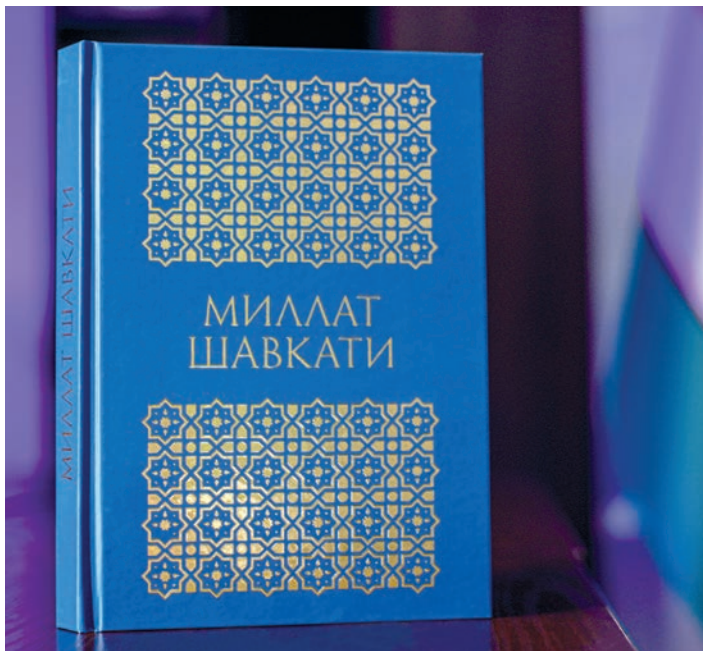
...2026-yil 5-avgust, Toshkent vaqti bilan soat 07:32. Xitoyning “Xayyan” kosmodromida “STAR.VISION” kompaniyasi tomonidan yaratilgan “Samarqand — 2028” Yerni masofadan zondlash giperspektral apparatiga start berildi. “O'zbekkosmos” agentligi vakili Nodirbek Muqimovning ta'kidlashicha, O'zbekiston muhandislari tomonidan ishlab chiqilgan tashqi sun'iy intellekt moduli Xitoy kompaniyasining sun'iy yo'ldoshiga integratsiya qilingan. Bir so'z bilan aytganda, bu loyiha ikki mamlakatning kosmos sohasidagi xalqaro hamkorligi mevasidir.

— Qurilmani orbitaga chiqarish Prezidentimiz tashabbusi bilan ishlab chiqilgan kosmosni rivojlantirish borasidagi strategiyaning mevasidir, — dedi Nodirbek Muqimov. — Bu yutuqlarning huquqiy asosini o'tgan yil yanvar oyida qabul qilingan O'zbekiston Respublikasining “Kosmik faoliyat to'g'risida”gi Qonuni tashkil etadi. Mazkur xalqaro loyihani amalga oshirish borasidagi sa'y-harakatlar Prezidentimizning Oliy Majlis va O'zbekiston xalqiga Murojaatnomasida ham o'z aksini topgan edi.

NURLI, SHUKUHLI, SHARAFLI

Siyosatshunos Qudratilla Rafiqovning
“MILLAT SHAVKATI” kitobini o'qib...

Davlat rahbari haqida yozishga jazm etish katta va jiddiy tayyorgarlikni taqozo etadi. Rahbarning hayot yo'li, faoliyati, shaxs sifatida shakllanishi, dunyoqarashi, tafakkur tarzi, zehniyati, yangidan-yangi muammolarga shayligi... to bir-biridan murakkab va chorasiz vaziyatlarda chora topa olishigacha bo'lgan mahorati... Ochiq'ig'i, bu sanoqdan tashqarida qolgan mavzular oz emas. Miqyosni bu qadar katta va keng olishning esa har kim uddasidan chiqavermaydi. Shijoati pand beradi. Yana hayotiy tajriba, sinchkovlik, kenglik, fikrlash va yozish layoqatidan-da muhimroq ma'naviy haq-huquq masalasi ko'ndalang bo'ladi.

Mutolaa

Buyuk olmon shoiri Gyote shoir kishi dunyoni estetik qadriyatlar mezonlarida idrok etishga o'zini ma'nan haqli deb hisoblamog'i muhimligini alohida ta'kidlagan edi. Davlat rahbari haqida fikrlash, yozish, mulohaza yuritish va xulosalar chiqarish mezonlariga o'zini — o'zligini loyiq va munosib ko'rish, o'zini ana shunday qutlug' missiyaga ma'nan haqli deb bilish... “Millat Shavkati” kitobini o'qish asnosida shu boradagi o'y-xayollar tark etmaydi kitobxonni.

Mamlakatimizda davom etayotgan tarixiy o'n yillik yangilanish jarayonlari alohida ijodiy salohiyat

maqomlaridagina qamrab olinishi mumkinligi taniqli siyosatshunos Qudratilla Rafiqov asarlari misoli va timsolida ko'zga tashlanmogda.

Muallif kitobga jo bo'lgan 12 ta maqolaning har bir mavzusiga, asosan, uch yo'nalishda yondashadi. Bular:

— Vatanimizda keyingi 10-yil mobaynida amalga oshirilgan va oshirilayotgan islohotlar silsilasi; — islohotlarning bosh me'mori, tashabbuskori va rahnamosi bo'lmish muhtaram Prezidentimiz timsoli;

Oliy Majlis Qonunchilik palatasida

INVESTITSIYALAR UCHUN KENG IMKONIYAT

Oliy Majlis Qonunchilik palatasining Byudjet va iqtisodiy masalalar qo'mitasi tomonidan “Kapital bozori to'g'risida”gi qonun loyihasi muhokamasiga bag'ishlangan ishchi guruh yig'ilishi o'tkazildi.

Ushbu hujjat mamlakatimizda kapital bozorini xalqaro standartlar asosida rivojlantirish va zamonaviy moliyaviy vositalardan foydalanish

imkoniyatlarini yaratishga qaratilgan.

Qonun loyihasi bilan aholi va investorlar uchun yangi moliyaviy vositalar, xususan, sukuk — islom obligatsiyalari,

barqaror rivojlanish obligatsiyalari, qoplangan va sekyuritizatsiyalangan obligatsiyalar muomalaga kiritiladi. Bu esa aholi va investorlar uchun mablag' yo'naltirish imkoniyatlarini kengaytirish, investitsiyalarni iqtisodiyotga jalb etish va kapital bozorini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Agrar soha:

TARAQQIYOTNING YORQIN NAMUNASI

Mustaqilligimizning 35 yilligi munosabati bilan mamlakatimiz bosib o'tgan ulkan yo'lni tahlil qilish uchun asoslarimiz yetarli. Ayniqsa, iqtisodiyotning strategik tarmoqlaridan biri — qishloq xo'jaligida amalga oshirilgan o'zgarishlar bugun Yangi O'zbekiston taraqqiyotining eng yorqin namunasi sifatida namoyon bo'lmoqda.

Tahlil

2016-yildan boshlab Prezidentimiz rahbarligida qishloq xo'jaligida mutlaqo yangi bosqich boshlandi. Agrar sohani erkin bozor tamoyillari asosida rivojlantirish, fermerlarning iqtisodiy manfaatdorligini ta'minlash, investitsiyalar va

innovatsiyalarni keng jalb etish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishiga aylandi.

Eng muhim o'zgarishlardan biri — paxta va g'alla bo'yicha davlat buyurtmasining bekor qilinishi bo'ldi. Bu qaror fermerlarga yetishtirilgan mahsulotni erkin sotish, bozor talabidan kelib chiqib ish yuritish hamda o'z mehnati natijasidan manfaatdor bo'lish imkonini yaratdi.

quvvatlash yo'nalishida “TOP — 5” (Markaziy Osiyoda birinchi, Yevropada uchinchi) davlatlar qatoridan joy oldi.

Ayni chog'da olib borilayotgan islohotlardan kelib chiqib, yangi ustuvor xalqaro reytinglar bilan ishlash zarurati yuzaga kelayotganligi ham ta'kidlandi.

Xususan, sun'iy intellekt sohasini izchil rivojlantirish, raqamli texnologiyalarni keng joriy qilish va xalqaro tavsiyalar asosida mamlakatimizning ushbu yo'nalishdagi pozitsiyalarini mustahkamlash muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Bu borada “Oxford Insights” xalqaro tashkilotining Hukumatning sun'iy intellektga tayyorgarlik indeksi yuritilishi boshlangandan (2020-yildan) beri ko'rsatkichlar 33 pog'onaga yaxshilangan (2025-yilda 62-o'rin, 2020-yilda 95-o'rin) va O'zbekiston MDHda eng yuqori natijaga erishgan mamlakatga aylangan.

Atrof-muhitni muhofaza qilish samaradorligini oshirish, ekologik barqarorlikni ta'minlash hamda xalqaro tashkilotlar tavsiyalari asosida ekologik siyosatni yanada takomillashtirish ham taqozo etilyapti. Jumladan, AQSHning Yel universiteti hamda Kolumbiya universiteti tomonidan yuritiladigan Atrof-muhit samaradorligi indeksi 2026-yilda O'zbekiston 177 ta davlat orasida 121-o'rinini egallagan (2024-yilda 107-o'rin).

NURLI, SHUKUHLI, SHARAFLI

Siyosatshunos Qudratilla Rafiqovning “MILLAT SHAVKATI” kitobini o‘qib...

— amalga oshirilayotgan barcha islohotlar, saʼy-harakatlardan koʻzlangan bosh maqsad-muddao — xalqimiz qalbidagi rozilik va shukronalik tuygʻusi tarannumi.

Qudratilla Rafiqovning oʻziga xos bayon uslubi kitobxonlarga yaxshi tanish: oson, ravon, tushunarli va samimiy yetadi. Fikr-mulohazalarini ommabop tilda izhor etadi. Oʻquvchi qalbi-shuuriga yoʻl topadi. Lekin, shuni tan olib taʼkidlash zarurki, hech qachon va hech bir mavzuda oson yozish shunchaki oson kechmaydi. Zero, oson yozish mahorati qattiq izlanish va izchil ijodiy zahmatlar evaziga qoʻlga kiritiladi.

Birinchi maqolada Toshkent markazida barpo etilgan “Tashkent City” haqida soʻz yuritiladi. Bor-yoʻgʻi 6-7-yilda qurib bitkazilgan ushbu maskandagi bunyodkorlik ishlari istagancha taʼriflash mumkin. Zamonaviy shaharsozlik, meʼmorchilik nuqtayi nazaridan yurtimiz uchun beqiyosligi maʼnosida maqtanishga arziqli voqea desak, mubolagʻa boʻlmaydi. Bu oʻrinda “maqtanishga” degan soʻz bejiz tilga olingani yoʻq. Maqola muallifi “Tashkent City” qurilishi bahonasida tafakkur oʻzgarishidan soʻz ochmoqda. Sarlavhaga eʼtibor beraylik: “Bunyodkorlikdan tafakkur oʻzgarishi sari” deganda nima nazarda tutilmoqda?

Mamlakatimizda davom etayotgan bunyodkorlik ishlaridan istagancha faxrlanish, istagancha hayratlanishga haqlimiz, ammo-lekin koʻz oʻngimizda yuz berayotgan ana shu yangilanishlarning tafakkurimizni oʻzgartirayotgani borasida qancha soʻz ochsak, shuncha oz.

Maqolada tasvirlanganidek, Prezident Shavkat Mirziyoyev “Tashkent City”ga tashrif buyurur ekan, “bu yerga dam olish, tomosha qilish yoki sayru sayohat uchun kelgan odamlarning kayfiyatidan, ruhiyatidan qalbi quvonib ketdi”.

Taʼkidlashdan qochmaylik, davlatimiz rahbari markazdagi hashamati osmonoʻpar binolar qad rostlaganidan faxrlanish bilan bir vaqtda, ular tufayli odamlarimiz chehrasida charaqlagan quvonchdan quvonmoqda! Axir barcha-barcha islohotlaru tinib-tinchimasliklar, izlanishlaru beholovatliklar zamirida koʻzda tutilgan maqsad-muddao ham shu emasmi?! Davlatimiz rahbarining qalbi tubida uzoq yillar voyaga yetgan ezgu niyatlar ijobati timsoi emasmi?!

Maqolada qardosh Turkiya tarixidan qiziq bir misol juda oʻrinda keltirilgan. Mustafa Kamol Otaturk xalqoga shlyapa kiyishni majbur qilganida kiyimni emas, ruhiyatni oʻzgartirishni maqsad qilgan ekan. Oʻzbekiston Prezidenti esa keng omma ruhiyatini oʻzgartirmoq, yaʼni tafakkurni yangilamoq umidida yoʻl, koʻprik qurmoqda, suv chiqarmoqda, sanoat korxonalariga asos solmoqda, bogʻ-rogʻ barpo etmoqda, shahar-qishloqlarimiz qiyofasini tubdan oʻzgartirmoqda, aholiga yangidan-yangi “City”larni taqdim etmoqda. Umumlashtirib aytganda, mustabidlik zamonlarida oʻzgarishi ancha-muncha qiyinlashib qolgan zehniyatlar dunyosiga sarrin shabadalar olib kirishni islohotlarning poydevori, deb bilmolqda.

Biroq, hayotning boʻysunmas maromi qiziq ekan-da, eng ezgu orzu-niyatlar, shodumonliklari orasida gʻarazi koʻlmakdan suv ichgan “Ammo... Lekin... Biroq...”lar biqinib-pisib jon saqlaydi-da, payt poylab, tevarak-atrofni dud-boʻronga burkaydi. Maqolada bunday holatlarga tegishli munosabat bildirilgan. Yaʼni: “Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan shuncha ishlar ustiga parda tortib, faqat illat va kamchilik qidiradigan bir qavm ham keyingi yillarda bizda shakllandi.

Faqat yomon deyish, inkor qilish, noli sh bunday odamlarning asosiy vazifasiga aylanib qolganday goʻyoʻ.

Bunday mulohazalar ranjitmay qoʻymaydi odamni, albatta, ayni vaqtda yana bir oʻzgarmas hayot haqiqati dilga nekinlik baxsh etadi. Yaʼni hech qachon va hech yerdik qoʻlansa dud-boʻron toza esgan shamolga bas kelgan emas, kelmaydi ham!..

Masalaning boshqa bir jihati shundaki, oʻylab koʻrilsa, maʼmurchilik, toʻqchilik kabi hayot quvonchlarida ham davr ruhi aks etmay iloji yoʻq ekan. Vaqti kelganda, oʻylkdan oylikkacha kun sanab, farzandimizga bitta qoʻgʻirchoq yoki bitta mashinacha sotib olish oilalarimizda olamshumul shodiyonaga aylangan. Endi-chi?.. Olam charxpalagi shu qadar tinim bilmay aylanmoqdaki, hozirda darvozangiz boʻsagʻasiga samolyot haydad kelsangiz ham uncha-muncha odam pinagini buzmaydi. Goʻyo tabiiydek! Ajablanarli joyi yoʻqdek! Qoʻyib bersangiz, “Bitta samolyot nima boʻladi?!” deb afsoni burishdan ham toymaydi.

Mashhur farang faylasufi Jan Bodriyyar yashab turgan asrimizni isteʼmolchilar asri sifatida tahlil qiladi, zamonadoshlarimizni jigʻirdon oʻpponidan asrash choralarini izlaydi. Uning fikricha, isteʼmol bandilarini na toʻydirib boʻladi, na hayratlantirib! Taassuflar boʻlsiniki, bu baloi azir girdob bizning vatandosh-millatdoshlarimizni ham omon qoldirmoqchisi emas. Nahotki, najot boʻlmasa?! Najot bor, u oʻz qoʻlimizda — oʻzbekona oriyat, istihola, insof-diyonat, qanoat singari boqiy miliyye-tiqodiy qadriyatlarimizni har qachongidan koʻproq va samaraliroq safarbar eta bilmogʻimizda! Bu bilan men odamlarimiz kam yesin, kam kiyisin, maʼmurchilikka berilmasin demogchi emasman. Zero, oʻzbeklar ham dunyodagi eng boy-badavlat xalqlardan kam yashamaslikka haqli, shunday boʻlsa-da, isteʼmolparastlik ortidan hozir sanab oʻtilgan goʻzaldan-goʻzal qadriyatlarimizni boy berib qoʻymasligimiz darkorligini nazarda tutmoqdaman.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning rasmiy nutq-maʼruzalari qanchalar diqqat bilan tinglansa, u kishiga xos boʻlgan, shoirona lutf bilan aytganda, “lirik chekinishlari” keng ommaning qalbiga yanada oʻzgacharoq, yanada haroratliroq yetib boradi.

“Shavkat Mirziyoyev: “Men umrimni shu xalqqa tikkanman!” sarlavhali maqola xuddi shunday “nutqdan tashqariga chiqib aytilgan” quyidagi mulohazalar bilan boshlangan: “Xudo menga sogʻliq berib, umr bersa, bizda kambagʻallik va ishsizlik boʻlmaydi. Nimaga desangiz, bunga men yetti yil umrimni tikdim. Tizim yaratdim, qonun yaratdim, dunyoni ochib berdim. Xalqim yaxshi yashasin, niyatlari amalga oshsin, bolalari baxtli boʻlsin, nevaralari sogʻlom tugʻilsin, maktabi ishlasin, yoʻllari ravon boʻlsin deb ishga keldim...”.

Bundan uch yil burun Jizzahda viloyat faollari bilan uchrashuvdagi maʼruzada izhor etilgan bu soʻzlar bir jihatdan davlat rahbarining tiynatidagi rasmiy va samimiy tuygʻular qanchalar chatishib ketganini koʻrsatsa, boshqa bir jihatdan Oʻzbekiston Prezidenti mohiyatan xalq uchun mehribon padar, mehribon bobodek yaqin, dilkash Inson ekanligidan dalolat bermoqda.

Gap davlat rahbarining keng omma bilan munosabat, muloqot oʻrnatish uslubi, madaniyati haqida bormoqda.

Hozirgi dunyo munosabatlar changalzorida hayot kechirmoqda. Munosabatlar nafaqat oddiy odamlar, balki davlat rahbarlari, jamiyatlaru tuzumlar, mayda-yirik davlatlar taqdirini hal qilmoqda. Mashhurdan mashhur siyosatbonlar hatto tamaddunlar bir-biri

“ **Hamon oʻzlik — oʻzini tanish ekan, bu egamenlik tabiati dastavval mamlakat jugʻrofiyasida, uning qiyofasida, aholi turmushi manzaralarida aks topmogʻi kerak. Oddiy shaxs “men”i xalq “men”ida, xalq “men”i mamlakat “men”ida shakllana-shakllana davlat va davlat rahbari “men”ida jamlanadi, voyaga yetadi, yuksaladi. Sodda qilib aytganda, xalq va Vatan shaʼni Prezident shaʼni, Prezidentning obroʻ-eʼtibori xalq va davlatning obroʻ-eʼtibori koʻzgisiga aylanadi. Xalq va Rahbar birligi va jipsligi qaror topgan taqdirdagina mamlakatimiz ham, xalqimiz ham mintaq va global dunyoda obyekt emas, subyekt maqomiga yetishgan hisoblanadi.** ”

bilan qirpichoq boʻlishi umumhalokatga olib borishini bashorat qilgandi. Oʻzbekiston Rahbari bu kabi bashoratlaru farazlarni oʻzi yoʻlga qoʻyayotgan oʻzbekona munosabat-muvozanat siyosati bilan butkul oʻzgacha maqomlarga olib chiqmoqda. Mintaqa doirasida ham, global kengliklarda ham, Jizzaxda boʻlganidek, mahalliy qatlamda ham... Oʻzining bunday muloqot-munosabat uchun hamisha hoziru nozir ekanini ham rasmiy, ham samimiy tarzda izhor etmoqda. Soʻz yuritilayotgan maqola va kitob muallifi esa jamiyatdagi “eng buyuk oʻzgarishlar ana shundan keyin boshlanadi” deya taʼkidlamogda.

Jamiyatdagi, odamlardagi, qarashlardagi oʻzgarishlar silsilasidan soʻz aytilsa, “Alpomish”u “Goʻroʻgli” dostonlarini kuylagan baxshilarimiz nafasini qoʻmsaymiz...

Misol koʻp, misol behisob. Bittasini ayta qolaylik. Kuni kecha emasmi, oddiy bir fuqaro zarurati tugʻilib qolgan arzimagan valyuta daridida bozorma-bozor sangʻigani? Kuni kecha emasmi, tadbirkorlarimiz xorij bilan muloqotga kirisholmay, shartnoma rasmiylashtira olmay, sinib-netganlari? Kuni kecha emasmi, banklar boʻsagʻasini “ishgʻol” etgan “qora” bozorchilarning doʻq-poʻpisasi dunyoni buzzgani, choʻtalini tutqazganimizdan soʻnggina 500 dollar amallab bergan tanish-bilishimizga qulluq qilib ketganlarimiz?!

Jamiyatni boshqarishdagi quvuvsizlik, gʻirromlik, koʻzoʻyamachilik, korruptsiya (“eng korruptsiyalashgan soha edi” deb yozadi maqola muallifi) tufayli odamlarimiz oʻz odamlarimiz tomonidan necha yillar davomida xoʻrlanib-tahqirlanib keldi-ya?!

Shavkat Mirziyoyev iqtidorga keldi va oʻp oʻtmay hammasi joy-joyiga tushdi.

Boʻlar ekan-ku!

Yana savolga tutaylik oʻzimizni: shu-unday muammo osongina hal boʻldi-qoʻydimi?

Shuni unutmazlik kerak, jamiyat miqyosida birorta islohot bir kunda, bir nafasda amalga oshib qolmaydi. Xususan, Oʻzbekistondek katta davlat, nufusi katta mamlakatda kechagi kunni bugunga, eskid jamiyatni yangisiga almashtirish xamirdan qil sugʻurgandek oson kechadi, deb oʻylasak va shunday oʻzgarishlarning qadr-qimmatiga yetmasak, katta soddalik yoʻgʻolik qilgan boʻlamiz. Shu bois ham baralla aytishdan tortinmaylik, har bir islohot, har bir oʻzgarish ortida davlat rahbarining, Prezidentning irodasi, qatʼiyati turishi oddiy va oʻzgarmas haqiqatdir!

Valyuta ayirboshlash bilan bogʻliq moliyaviy munosabatlardagi qulayliklar oʻz yoʻliga, shaxsan men buni inson qadr-qimmat, izzat-nafsi, gʻururi timsoi degan, jamiyatimizning yangilanish, sogʻlomlashish borasida qoʻygan katta qadami deb hisoblagan hamda kitob muallifning, “Afsumki, bularni sharhlab beradigan olimlarimiz, mutaxassislarimiz sanoqli” degan taʼnasini toʻla qoʻllab-quvvatlagan boʻlar edim.

Jamiyat miqyosidagi yangilanishlar zehniyat, zehniyatning yashovchanligi, oʻzgaruvchanligi,

taʼsirchanligi, nozikligi, qaltisligiga bevosita bogʻlanib ketishiga urgʻu berayotgan edim.

Yoshi biz qatori hamshahar-vatandoshlarimiz orasida “Tashkent City” oʻrnidagi qadim Oʻqchi, Egarchi, Olmazor mahallalarining jin koʻchalarida qoqilib-suqilib yurganlari oz emas. Bir zunga boʻlsa-da, yodga olaylik. Alisher Navoiy koʻchasiga yonma-yon qamishzor, chivinzor va gʻira-shirada yolgʻiz yurishga yurak betlamaydigan oraliq manzaralar ham poytaxtning qoq markazi-yuragi hisoblangan. Oʻsha zamonlarni qoʻya turaylik, bundan 10 — 15-yil burun shu joylarda 30 — 40 qavatli binolar quriladi desa, ishonamidik? Koʻz oldimizga keltira olarmidik? Endi-chi? Qiyosga soʻz bormi? Taʼrifga tashbeh bormi? Goʻdakligimizdan, bolaligimizdan meros begʻubor tuygʻularimizni uygʻotgan, qoʻmsagan holda maqtanamiz-da! Kim nima desa, desin, maqtanishni ham bilaylik, maqtanchoqliklarimiz milliy gʻurur timsolida madaniy tus olsin! Butun mamlakatimiz koʻz qoʻrqoq, qoʻl botirilib koʻrsatib qoʻyilayotgan, isbot etilayotgan bepoyon diyorga aylanib bormogda-ku!

Boshqa bir oʻrinda, “...nega ziyolilarimiz bu oʻzgarishlar haqida gapirmaydi yoki mulohazalari oʻzaro gurgunglardan yuqoriga koʻtarilmaydi?!” deb yozgʻiradi kitob muallifi.

Yuqoriroqda tilga olingan “bir qavm” iborasi, unga qoʻshimcha oʻlaroq ziyoli munosabat va munosabatdagi saviya muammosi, nazarimda, ushbu uch taklifda bugungi kunimizning eng dolzarb istagi, mavzusi mujassam boʻlgandek. Har bir xolis vatandoshimiz, xususan, ziyolilarimiz zimmasidagi vazifa — missiyani jonkuyarlik bilan eslatmoqda

maqola muallifi. Jamoatchiligimiz faollaridan qoniqmayotganidan haqli ravishda noroziligini ifoda etmoqda.

Kitobga kiritilgan “Yoʻqolgan qalbni izlab” suhbatini va “Yuqorisiyo qoʻshma shtatlarining paydo boʻlishi meʼvrami”ni” maqolasi tahlilining chuqurligi, gʻoyatda nozik masalalarning oʻrtaga tashlangani bilan diqqatga sazovor.

Kitob mutolasi jarayonida bir mulohazaga eʼtibor qaratish istagi tugʻildi: xoʻp, mamlakatimizda olib borilayotgan tahsinga sazovor voqealar, oʻzgarish va yangilanishlar haqida istagancha toʻlqinlanib gap aytishimiz mumkin. Savol tugʻiladi: bularning bari osongina yuz bermoqdam?.. Mahalliy, mintaqaviy, global miqyosdagi eng zalvarli muammolarni bor murakkabligi bilan tasavvur qila olaypimizmi?..

Iqtibos keltiramiz: “...koʻpchilik tahlilchilar Oʻzbekistonda oʻtish davri amalga oshgan 2016-yil soʻngida “...Mirziyoyevga ogʻir siyosiy va iqtisodiy meros qoldi” degan fikrga kelganlarida, mutlaqo haq edilar...”.

“Ogʻir siyosiy va iqtisodiy meros” deganda, toʻgʻri, Vatanimiz mustaqilligining dastlabki choragi nazarda tutilishi tabiiy. Ammo-lekin, mantiqan olib koʻrilsa, “ogʻir meros” tushunchasi juda-juda chuqur. Masalan, bundan 7 asr muqaddam Oʻzbekon tugʻishlarga singlisini rus knyazi Ivan Kalitaning akasiga ikki qoʻllab tortiq qilib yuborgani “ogʻir meros” emasmi? Qudratli Amir Temur bobomizning sulton Boyazid ustidan qozongan gʻalabasidan, Toʻxtamishning tor-mor etilishidan boshlanmaganni hozirgi “ogʻir meros”? “...sovet rahbariyati irodasi bilan region siyosiy xaritasida beshta alohida milliy respublika paydo” boʻlgani ayni paytdagi davlatimiz rahbari zimmasidagi yukni ogʻirlashtirgandan ogʻirlashtirmayaptimi?!

Siyosiy tahlilning, publitsistning, publitsistikaning noyib kashfiyoti degan boʻlur edim mazkur tarixiy misollar majmuasini! Oʻtmish xatolarini toʻgʻrilash davlatimiz rahbarining zimmasiga tushayotganini, bunday yul zalvarini, birinchi navbatda, jamiyatimizning ziyoli qatlami vakillari qalban his qilmoqliklari darkorligi haqida yetarli darajada qadrgʻurmayotganini bugun ochiq tan olsa, adolatdan boʻlar edi. Qudratilla Rafiqov topib yozgandek, Prezident Shavkat Mirziyoyev qaytarib boʻlmas oʻtmish saboqlarini siyosat yoʻli bilan epaqaga keltirmoqda. Boshqa iloji yoʻq. “Chunki haliyam muvozanatni yoʻqotish ehtimoli yoʻq emas, turfa xatarlar esa chindan ham mavjud”. Qolaversa, “bugun mintaqadagi besh davlatda tarix fanining besh xil, baʼzi oʻrinlarda bir-biriga mutlaqo teskari versiyalarda oʻqitilayotgani” vaziyatning naqadar qaltisligidan dalolat bermoqda.

Oʻzbekiston rahbari mana shunday gʻoyatda ogʻir va qaltis vaziyatda ham mintaqaviy, ham global miqyoslardagi munosabatlarning markaziy figurasi sifatida faoliyat yuritmoqda. Katta siyosat maydonida muvozanatni saqlash va asrash qalovini topmoqda.

Qozogʻiston Prezidenti Qosim-Jomart Toqayev Choʻlponotadagi yigʻilishda “Hozirgi kunda Markaziy Osiyo oʻzining eng muvaffaqiyatli kunlarini boshdan kechirmoqda” degan boʻlsa, bunda Oʻzbekiston

rahbarining ulkan ulushi borligini hech kim inkor etolmaydi. Zero, ushbu “muvaffaqiyatli kunlar” yukini ham Oʻzbekiston Rahbari oʻz zimmasiga olmoqda.

Bu koʻhna dunyoni epaqaga keltirish chorasi bormi? Dunyoni qay yoʻl bilan zabt etish mumkin? Qay tariqa sogʻlom, osuda hayot tarzi qaror topadi? “Kutib ol, dunyo...” maqolasi tubandagi soʻzlar bilan boshlanadi: “Mendan Shavkat Mirziyoyevning bugungacha el-yurtimiz oldidagi eng buyuk xizmati nimadan iborat, deb soʻrasha, hech ikkilanmay, Oʻzbekiston va xalqimiz shaʼnini, obroʻsini qayta joyiga qoʻyganda, deb ayta olaman”.

Vatan va xalq shaʼni, obroʻsini yuksaltirish oʻz-oʻzidan amalga oshib qolmaydi. Prezidentimiz ish boshlagan ilk kunlardan oq millatning qadrini joyiga qoʻyish, uning kimgiligni dunyoga koʻrsatish qarorini diliga tukkan edi. Va bu ulugʻ niyat ijobatiga erishmoqlikning eng yaqin va eng toʻgʻri yoʻlini topdi. Shavkat Mirziyoyev bu yoʻl, birinchi navbatda, oʻzini — oʻzligini topishdan, oʻzini koʻrsata olishdan boshlanadi, deb bildi!

Shaxsan biz — yoshligi “Qishloq shaharni quvib oʻtadi!” degan shiorlar zamonida oʻtgan avlod vakillarimiz. Otashin shiorlarni beamron oʻqidigu olqishladigu qishloqlarimiz Alloh taolo yaratgan soʻlimligicha qoldi, shahar tomon “siljimadi”.

Misol uchun, Xorazm desa, eng koʻhna insoniyat tamaddunining zaravarlari harakatga tushadi, xorazmlik buyuk allomalarda, roʻyxatlarimizga baraka kiradi, yengilmas sarkardalar nomi tilga olinsa...

Shu oʻrinda xotira koʻz ochdi. Shavkat Miromonovich Samarqand viloyatiga hokim sifatida yoʻl olayotgan kunlar bir guruh deputatlar Jizzax safarida boʻldik. Ajoyib uchrashuvlar, tanishuvlar, taassurotlarga boy oʻtdi safarimiz.

Hamid Olimjon haykali poyiga bordik (Hamid Olimjon va Zulfiyaning farzandi Omon Olimjonov safimizda edi).

— Shoirimiz haykalining bir nechta xomaki chizmasi bilan tanishdim, — hikoya qililar Shavkat Miromonovich. — Sira koʻnglim toʻlmadi. Menga Toshkentda Pushkinga qoʻyilgan haykal koʻproq yoqadi. U haykalda sanʼat, nafosat bor. Oʻylay-oʻylay, Leningraddan Pushkin haykalining muallifini chaqirtirdik...

Soʻzim uzilgan joydan davom ettirsak, Urganchda Jaloliddin Manguberdi xotirasiga oʻrnatilgan haykal bor edi. Mayli, u asar haqida mulohazalarni choʻzib oʻtirmaymiz-da, 2022-yilda qayta bunyod etilgan haykalga eʼtibor qarataylik. Men haykaltaroshlik borasida mutaxassis emasman, ammo yangi haykalda toshga muhrilangan mahobat, shiddat, hayrat, nazokat, sanʼat, badiiy pafos... panorama hech kimni befarq qoldirmaydi, deb oʻylayman. Xulosa chiqayptiki, demak, mahobatli yodgorliklar tarxi-uslubida davlat rahbarining irodasi, qatʼiyatidan tashqari, uning badiiy tafakkur koʻlami, estetik didi, intellektual saviyasi ham muhrilanib qolar ekan!..

Shavkat Mirziyoyev davlat tepasiga kelgan 7-yil ichida Xorazm viloyatiga 12-marta tashrif buyuribdi! Bu tashriflarning har biri viloyat va viloyat ahli hayotida qanchadan-qancha yangi sahilfalar ochgani hech kimga sir emas. Aytmoqchimanki, mamlakati viloyatlaridagi hayotni, aholi turmush tarzini epaqaga keltira olmagun davlat rahbari qanday qilib dunyoga chiqadi?! Qay yuz bilan jahonning mana man degan arboblarga yuzlanadi?!

Hamon oʻzlik — oʻzini tanish ekan, bu egamenlik tabiati dastavval mamlakat jugʻrofiyasida, uning qiyofasida, aholi turmushi manzaralarida aks topmogʻi kerak. Oddiy shaxs “men”i xalq “men”ida, xalq “men”i mamlakat “men”ida shakllana-shakllana davlat va davlat rahbari “men”ida jamlanadi, voyaga yetadi, yuksaladi. Sodda qilib aytganda, xalq va Vatan shaʼni Prezident shaʼni, Prezidentning obroʻ-eʼtibori xalq va davlatning obroʻ-eʼtibori koʻzgisiga aylanadi. Xalq va Rahbar birligi va jipsligi qaror topgan taqdirdagina mamlakatimiz ham, xalqimiz ham mintaq va global dunyoda obyekt emas, subyekt maqomiga yetishgan hisoblanadi.

Bir oʻrinda (“Alamim bor...” maqolasida) kitob muallifi Prezidentning bundan oʻttiz yil burungi gaplarini xotirlar ekan, “Va aniq bilamanki, oʻtgan davrlar mubayyinda bu ichki dard — millat qaygʻusi uni ruhan millatparvar, vatanparvar va oʻz xalqining yovqur bir farzandi sifatida ulgʻaytirdi, tarbiyaladi!” deb yozar ekan, bir haqiqatni oshkor etadi. Shavkat Mirziyoyev iqtidorga kelgach, olgʻa surgan gʻoyalari, boshlangan islohiyotlarining hech biri toʻsatdan yuxud tasodifiy emas, balki ularni bar uzoq yillar mobaynida toʻplanib kelgan, ehtimol, yon daftar sahilalarini toʻldirgan orzular, maqsadlar, maslaklar... koʻngil qatlaridan, daftar varaqlaridan amaliyotga koʻchayotgan adoqsis armonlar, ezgu orzular ijobatidir. Zotan “u kishining shaxsiyati oʻz-oʻzidan osmondan tushgandek paydo boʻlib qolgani yoʻq”, balki xalqning bagʻridan soʻqmoqlar osha, pogʻonama-pogʻona, qadam-baqadam, ulkan yoʻlining jamiki zahmat-zaqqumlarini boshidan kechirgan holda, chidam va sabot bilan, “ne-ne balo-qazolardan omon chiqqan” holda rahnamolik martabasiga erishdi va nuri, shukhli, sharaflari xotiralarga boy Millat Shavkati maqomiga muayassar boʻldi.

Xurshid DOʻSTMUHAMMAD, Oʻzbekistonda xizmat koʻrsatgan madaniyat xodimi, filologiya fanlari doktori, professor.

Xalqaro fazoviy tashabbus:

“SAMARQAND – 2028” – KOINOTDA

➡ Davlatimiz rahbarining “Mustaqil Oʻzbekiston tarixida ilk bor kosmik sohada sunʼiy yoʻldosh va mamlakatimiz fuqarosi boʻlgan birinchi oʻzbek kosmonavtni fazoga uchirish boʻyicha ishlarni boshladik. Bu — Yangi Oʻzbekistonning ilmiy va texnologik rivojlanishiga, umuman, milliy taraqqiyotimizni yangi bosqichga olib chiqishga katta turkib beradi, deb ishonaman”, degan soʻzlari bizga dasturilamal boʻldi.

Xususan, joriy yil fevral oyida Prezident huzurida oʻtkazilgan taqdimotda “Oʻzbekkosmos” agentligi rahbariyati tomonidan yer usti boshqaruv markazlarini yaratishdan tortib, sunʼiy yoʻldosh maʼlumotlarini mamlakat iqtisodiyotiga amaliy tatbiq etishgacha boʻlgan bosqichlarni oʻz ichiga olgan uzoq muddatli milliy infratuzilmani shakllantirishning bosqichma-bosqich dasturi taqdim etildi. Samarali xorijiy hamkorlik tufayli dastlabki chizmalardan startgacha boʻlgan yoʻl rekord darajada qisqa, yaʼni toʻqqiz oy davom etdi. Oʻtgan yilning kuzida esa agentligimiz Xitoyning “STAR.VISION” aerokosmik kompaniyasi bilan memorandum imzoladi.

Shundan soʻng oʻzbekistonlik mutaxassislar Sidneyda boʻlib oʻtgan Xalqaro astronomika kongressida ilk bor ishtirok etdi. Quvonchlisi, mazkur anjumanda Oʻzbekiston nomi qayta va qayta tilga olindi va mazkur xalqaro tashkilotning navbatdagi 79-xalqaro astronomika kongressini 2028-yilda Samarqandda oʻtkazishga qaror qilindi. Bu yana bir karra davlatimiz rahbari olib borayotgan tinchliksevar, ochiqlik siyosatiga dunyo ahlining yuksak ishonchi sifatida baholandi. Xitoylik hamkorlarimiz xuddi shu sababli kecha koinotga uchirilgan sunʼiy yoʻldoshga yurtimizga yuksak hurmatu ehtiram sifatida “Samarqand — 2028” nomini berdi.

Aytish joizki, anʼanaviy sunʼiy yoʻldoshlardan farqli oʻlaroq, apparatning giperspektral optikasi oʻnlab spektral diapazonlarda nurlanishni tahlil qilib, koʻzga koʻrinmaydigan obyektlarning fizik-kimyoviy xususiyatlarini aniqlaydi. Asosiy yutuq esa — mahalliy bortdagi islohlash tizimidir.

Anʼanaviy loyihalarda sunʼiy yoʻldoshlar Yerga koʻp soatlik shifrlashni talab etuvchi ulkan hajmdagi qayta ishlanmagan suratlarni yuboradi. Oʻzbekistondagi mutaxassislar esa bu tizimni yanada mukammallashtirdi. “Samarqand — 2028”ning sunʼiy intellekt tizimi birlamchi tahlil va filtrlashni toʻgʻridan-toʻgʻri orbitada amalga oshiradi va tayyor tahlillarni real vaqt rejimida Yerga uzatadi. Bu iqtisodiyot uchun benihoya naf keltiradi. Chunki kosmosdan yuborilgan maʼlumotlar paxta va bugʻdoy ekinlarini aniq kuzatish, oʻsimlik kasalliklariyu hosil salmogʻini oldindan bashoratlash imkonini yaratadi. Suv resurslarini boshqarish, suv omborlari holati, dalalarda namlik yetishmasligi, irrigatsiya tarmoqlaridagi yashirin yoʻqotishlar, barcha-barchasi kaftdagidek ayon boʻladi.

Doimiy ekologik va shaharsozlik monitoringi, jumladan, havo sifatini kuzatish va Orolboʻyida choʻllanish dinamikasini aniqlash, oʻzboshimchalik bilan qurilgan inshootlar, raqamli geoaxborot xaritalari, bularning barchasi kosmik kuzatishlarda oʻz aksini topadi.

Davlatimiz rahbarining uzoqni koʻzlab olib borayotgan oqilona siyosati tufayli har sohada muttasil rivojlanib borayotgan, katta yutuqlarga erishayotgan Yangi Oʻzbekiston uchun “Samarqand — 2028”ning parvozi sohadagi dastlabki qutlugʻ qadamdir. Ayni paytda muhandislarimiz 2028-yilda yurtimizning “Mirzo Ulugʻbek” nomli ilmiy mikroyoʻldoshini orbitaga olib chiqishga hozirlik koʻrmoqda.

Shu bilan birga, Oʻzbekistonning birinchi kosmonavti ham kosmosga yoʻl oladi. Bugun “Oʻzbekkosmos”ning butun saʼy-harakatlari xuddi shu maqsadga qaratilgan. Xalqaro tajribalar, kosmos borasidagi ilmiy yangiliklar, texnologik ishlannmalar muttasi oʻrganilmoqda. Sunʼiy intellekt imkoniyatlari ham eʼtibordan chetda emas.

Yangi sunʼiy yoʻldoshning ikki haftalik parvozi 2028-yilning oktyabr oyiga rejalashtirilgan boʻlib, bu borada “Oʻzbekkosmos” yetakchi kosmik davlatlar bilan faol muzokaralar olib bormoqda. Prezidentimizning bu sohaga doimiy eʼtibori, qoʻllab-quvvatlashi, albatta, ulkan loyihalarining yoʻyobga chiqishida, birinchi oʻzbek kosmonavtining tinchlik, ezgulik maqsadlarida koinotda boʻlishida muhim rol oʻynaydi.

Abdunabi ALIQULOV
(“Xalq soʻzi”).

Endilikda boshpanasiz shaxslarni vaqtinchta turgan joyi boʻyicha roʻyxatga olish va shaxsini tasdiqlovchi hujjatlarini rasmiylashtirish bilan bogʻliq davlat boji “Saxovat va koʻmak” jamgʻarmasi mablagʻlari hisobidan qoplab beriladi.

TIBBIYOT TA'LIMIDA YANGI BOSQICH

Bugun tibbiyot oliy ta'lim muassasalari zimmasiga malakali mutaxassis yetishtirish barobarida sog'liqni saqlash tizimining ertangi taraqqiyotiga xizmat qiladigan ilmiy maktablarni shakllantirish, xalqaro tajribalarni joriy etish va tibbiy xizmat sifatini yangi bosqichga olib chiqishdek ulkan mas'uliyat yuklanmoqda. Ana shunday ezgu maqsadlar yo'lida 70-yildan buyon faoliyat yuritib kelayotgan Andijon davlat tibbiyot instituti minglab yetuk shifokorlar, olimlar, professor-o'qituvchilar va sog'liqni saqlash tizimi rahbarlarini yetishtirib berdi.

Nuqtai nazar

So'nggi besh yil esa institut tarixida tub burilishlar davri bo'ldi. 2021-yil sentabr oyida Prezidentimiz Andijon davlat tibbiyot instituti klinikasiga tashrif buyurib, u yerdagi sharoitlar bilan yaqindan tanishdi.

Mazkur klinika 1975-yilda qurib bitkazilgan bo'lib, institutimiz talabalarining amaliy mashg'ulotlarini o'tkazish uchun asosiy bazalardan biri sifatida xizmat qilib kelayotgan edi. Biroq vaqt o'tishi bilan binolar eskirib, zamonaviy tibbiyot talablari asosida faoliyat yuritish uchun zarur sharoitlarni yaratish ehtiyoji yuzaga keldi. Davlatimiz rahbari tashrif davomida klinikadagi mavjud holatni o'rganib, to'liq rekonstruksiyanı amalga oshirish, zamonaviy tibbiy markazga aylantirish bo'yicha muhim vazifalarni belgilab berdi. Unga ko'ra, klinika negizida vodiy aholisi uchun kardiologiya, neyroxirurgiya, ko'z kasalliklari va urologiya yo'nalishlarida murakkab operatsiyalarni bajarish imkoniyatiga ega bo'lgan zamonaviy tibbiyot markazini tashkil etish vazifasi qo'yildi.

Ushbu tashabbus keng ko'lamli islohotlarning muhim poydevoriga aylandi. Qurilish va bunyodkorlik ishlari jadál olib borildi. 2024-yilning iyul oyida muassasa o'z hududidagi 2 gektar yer maydonida 2000 o'ringa mo'ljallangan holda qad rostladi va jihozlanib foydalanishga topshirildi. 650 o'rinni zamonaviy binoning Andijon davlat tibbiyot instituti balansiga o'tkazilishi, uni mukammal ta'mirlash va eng zamonaviy uskunalar bilan jihozlash uchun 180 mlrd. so'm mablag' ajratilgani esa ta'lim va amaliyot integratsiyasi mutlaqo yangi bosqichga chiqishiga yo'l ochdi.

Muassasa qisqa vaqt ichida nafaqat davolash maskani, balki talabalar uchun amaliy ta'lim, ilmiy izlanishlar va zamonaviy tibbiy texnologiyalarni joriy etish markaziga aylanib ulgurdi. Klinika endilikda bir vaqtning o'zida 11 ming nafardan ortiq talabalarning nazariy bilimlarini bevosita amaliyot bilan uyg'unlashtirish imkonini bermogda.

Prezidentimiz institut simulyatsion markazi faoliyatini yanada rivojlantirish, tibbiyot xodimlarining malakasini ikki bosqichli baholash tizimini yo'lga qo'yish, klinika hududida travmatologiya, pediatriya, jarrohlik va ginekologiya yo'nalishlari bo'yicha yangi zamonaviy bo'limlarni barpo etish kabi tashabbuslarni qo'llab-quvvatladi. Ushbu loyihalar jirosiga qo'shimcha 100 mlrd. so'm mablag' ajratilishi ma'qullangani institutimiz oldida turgan ulkan vazifalarni amalga oshirish uchun mustahkam asos yaratdi.

Ilmiy-amaliy muhit va yoshlar salohiyati

Ilm-fan va ta'lim sifatini xalqaro standartlar asosida rivojlantirish yo'lidagi sa'y-harakatlar o'z samarasini berib, institut 2024-yildayoq "Ul GreenMetric World University Ranking" xalqaro reytingiga kiritildi. Davolash ishi (o'zbek, rus va ingliz tillarida) hamda stomatologiya ta'lim dasturlarining Qozog'iston Respublikasining "ESAQA" xalqaro akkreditatsiyasidan

muvaffaqiyatli o'tgani esa institutda ta'lim sifati xalqaro mezonlarga mos ravishda tashkil etilganining yana bir tasdiqi bo'ldi.

Klinika miz zamonaviy diagnostika va davolash uskunalar bilan bosqichma-bosqich jihozlanib, talabalar, klinik ordinatorlar va yosh mutaxassislar uchun noyob amaliy maktab vazifasini bajarmoqda. Kelgusida travmatologiya, pediatriya, bolalar jarrohligi va ginekologiya yo'nalishlari bo'yicha yangi bo'limlar barpo etilishi natijasida klinikadagi o'rinarlar sonini 850 taga yetkazish rejalashtirilgan.

“Ta'kidlash joizki, institut tomonidan so'nggi besh yilda ta'lim va ilm-fan bilan birgalikda hudud aholisi salomatligini muhofaza qilish, ma'naviy-ma'rifiy muhitni yuksaltirish, innovatsiyalarni joriy etish borasida ham salmoqli natijalarga erishildi. Institutning 34 ta klinik kafedrası viloyatning 17 ta shahar va tumaniga birlashtirilib, joylarda ko'plab ma'ruza, seminar, davra suhbatlari va tibbiy ko'riklar tashkil qilindi. O'tkazilgan tibbiy ko'riklarda 750 mingdan ziyod aholiga malakali tibbiy xizmat ko'rsatildi. Yuqori texnologik operatsiyalar amalga oshirilib, professor-o'qituvchilar tomonidan tumanlarda 260 ta murakkab jarrohlik amaliyoti bajarildi.

Institut simulyatsion markazi ham bugungi kunda tibbiy ta'limning ajralmas qismiga aylandi. Markazda shifokorlar va o'rta tibbiyot xodimlarining kasbiy malakasini ikki bosqichda baholash tizimini joriy etish bo'yicha keng ko'lamli ishlar amalga oshirilmogda. Simulyatsion markazda muvaffaqiyatli attestatsiyadan o'tgan tibbiyot xodimlariga qo'shimcha 100 foizlik ustama belgilanishi esa ularning kasbiy mahorati yanada o'sishiga xizmat qilmogda.

So'nggi yillarda institut klinikasida yuqori texnologik tibbiy amaliyotlarni joriy etish borasida ham muhim natijalarga erishildi. Xususan, institutimiz mutaxassislari tomonidan 2 nafar bemorda jigar, 17 nafarida buyrak ko'chirib o'tkazish murakkab jarrohlik amaliyotlari muvaffaqiyatli amalga oshirildi. Shundan, ikki bemorga jigar va yana ikki nafariga buyrak ko'chirib o'tkazish operatsiyalari Respublika milliy tibbiyot markazining yetuk mutaxassis olimlari bilan, qolgan bemorlarda esa buyrak ko'chirib o'tkazish akademik V. Vohidov nomidagi respublika ixtisoslashtirilgan xirurgiya ilmiy-amaliy tibbiyot markazi olimlari bilan hamkorlikda bajarildi. Bu nafaqat viloyat, balki butun respublika tibbiyotida muhim voqea bo'ldi.

Hozirda klinikada deyarli barcha turdagi murakkab jarrohlik amaliyotlari o'tkazilmogda. Dual ta'lim tamoyillarining amaliyotga tatbiq etilishi esa bo'lajak shifokorlarning kasbiy tayyorgarligini yangi bosqichga olib chiqayotir.

Xalqaro hamkorlik ko'lamı

So'nggi besh yilda Andijon davlat tibbiyot institutida xalqaro hamkorlikni rivojlantirish

strategik yo'nalishlardan biriga aylandi. Bu borada amalga oshirilgan ishlar tufayli institutning jahon maydonidagi nufuzi sezilarli darajada mustahkamlanib, hamkorlik geografiyasi tobora kengaymogda.

2022-yilda Rossiya Federatsiyasi, Germaniya, Turkiya va Malayziyaning yetakchi oliy ta'lim muassasalari bilan to'qqizta yangi hamkorlik memorandumı imzolangan edi. 2023-yilda Janubiy Koreya, AQSH, Hindiston, Belarus, Tojikiston, Qirg'iziston va boshqa davlatlar bilan 14 ta yangi shartnoma tuzildi. 2024-yil esa 13 ta davlatning nufuzli oliy ta'lim muassasalari bilan 19 ta yangi kelishuv imzolandi.

2025-2026-yillarda ham bu izchillik davom etib, Ozarbayjon, Gruziya, Polsha, Xitoy, Turkiya, Rossiya va boshqa mamlakatlarning oliy ta'lim muassasalari bilan istiqbolli loyihalarga asos solindi. Ushbu kelishuvlar professor-o'qituvchilar va talabalar almashinuvi, qo'shma ta'lim dasturlari, ilmiy izlanishlar,

qadamlar tashlandi. "TOP — 300" talikdagi nufuzli xorijiy universitetlar dasturlari asosida 226 ta fan dasturi takomillashtirilib, kredit-modul tizimiga o'tildi. Talabalar soni 11 ming nafardan oshdi, zamonaviy tibbiyot talabalaridan kelib chiqib yangi yo'nalishlar ochildi. Shuningdek, "Registrator ofisi" tashkil etilib, talabalarga ko'rsatiladigan xizmatlar shaffof va tezkor tizimga o'tkazildi.

Bitiruvchilar bandligi doimiy e'tiborda

Institutimizda "Kelajakka qadam" markazi tashkil etilib, yosh mutaxassislarning mustaqil faoliyat boshlashiga keng imkoniyatlar yaratilmogda.

Dastur doirasida institutning 126 nafar bitiruvchisiga xususiy tibbiyot, farmatsevtika, stomatologiya va diagnostika yo'nalishlarida o'z biznesini boshlashi uchun jami 4 mlrd. 746 mln. so'm miqdorida imtiyozli kredit mablag'lari ajratildi. Xususan, 2025/2026 o'quv yilining o'zida 71 nafar yosh shifokorga 1 mlrd. 131 mln. so'mlik moliyaviy ko'mak berildi. Shuningdek, joriy o'quv yilida oliygohni 1890 nafar yosh mutaxassis tamomlab, ularning mahalliy bitiruvchilar orasida bandlik ko'rsatkichi 86,6 foizni tashkil qildi. Qolgan bitiruvchilar esa magistratura va ordinaturoda o'qishni davom ettirmogda. Bu institutda kadrlar tayyorlash va ularni ish bilan ta'minlash tizimining puxta ishlayotganini yaqqol ko'rsatadi.

Ta'kidlash joizki, institut tomonidan so'nggi besh yilda ta'lim va ilm-fan bilan birgalikda hudud aholisi salomatligini muhofaza qilish, ma'naviy-ma'rifiy muhitni yuksaltirish, innovatsiyalarni joriy etish borasida ham salmoqli natijalarga erishildi. Institutning 34 ta klinik kafedrası viloyatning 17 ta shahar va tumaniga birlashtirilib, joylarda ko'plab ma'ruza, seminar, davra suhbatlari va tibbiy ko'riklar tashkil qilindi. O'tkazilgan tibbiy ko'riklarda 750 mingdan ziyod aholiga malakali tibbiy xizmat ko'rsatildi. Yuqori texnologik operatsiyalar amalga oshirilib, professor-o'qituvchilar tomonidan tumanlarda 260 ta murakkab jarrohlik amaliyoti bajarildi.

Shuningdek, "Salomatlik aksiyasi" doirasida qo'shimcha 154 ta yuqori texnologik operatsiya o'tkazildi. Bundan tashqari, 28 nafar onkolog va 32 nafar gematologning malakasi oshirilib, joylarda tibbiy xizmat sifatini yaxshilashga amaliy ko'maklashildi.

Erishilgan natijalar, avvalo, davlatimiz rahbari tomonidan oliy ta'lim va sog'liqni saqlash sohalariga qaratilayotgan yuksak e'tibor, professor-o'qituvchilar, shifokorlar, ilmiy xodimlar, talabalar hamda institut jamoasining fidokorona mehnati samarasidir.

Andijon davlat tibbiyot instituti bundan buyon ham zamonaviy tibbiy ta'limni rivojlantirish, ilm-fan va innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash, xalqaro hamkorlikni yanada kengaytirish, sog'liqni saqlash tizimi uchun raqobatbardosh va yuksak malakali kadrlar tayyorlash yo'lida o'z oldiga qo'ygan ulkan maqsadlarni izchil ro'yobga chiqarishda davom etadi.

Madamin MADAZIMOVI, Andijon davlat tibbiyot instituti rektori, tibbiyot fanlari doktori, professor.

SOPOLLITEPA YANA DUNYONI HAYRATGA SOLDI

Surxondaryo viloyatida joylashgan Sopollitepa yodgorligi jahon ilm-fani nigohini yana o'ziga qaratdi. O'zbekiston Fanlar akademiyasi Antropologiya instituti olimlari va xalqaro tadqiqotchilar guruhi mazkur yodgorlikdan topilgan pilla parchalarini zamonaviy mikromorfologik va proteomik tahlillardan o'tkazdi.

Moziydan sado

Tadqiqotga akademik Ahmadali Asqarov va professor Farhod Maqsudov rahbarlik qildi.

Topilmalar to'g'ridan-to'g'ri xonaki ipak qurtiga tegishli ekanı to'liq tasdiqlandi. Izlanish natijalari dunyoning eng nufuzli ilmiy nashrlaridan biri — "Science Advances" jurnalida chop etildi.

Radiokarbon tahlillari topilmalar miloddan avvalgi 1940

— 1765-yillarga mansubligini ko'rsatdi. Bu esa Sopollitepadan topilgan pilla parchalari qariyb to'rt ming yillik tarixga ega ekanini bildiradi va hozircha ilm-fanga ma'lum bo'lgan eng qadimgi xonaki ipak qurti pillalari sifatida qayd etildi.

Tadqiqot davomida o'sha madaniy qatlamlardan tut daraxti qoldiqlari ham topilgani alohida ahamiyatga ega. Chunki tut bargi xonaki ipak qurtining asosiy ozuqasi hisoblanadi. Pilla va tut qoldiqlarining bir joyda aniqlanishi Sopollitepa aholisi ipakni tayyor mahsulot sifatida qabul qilmagani, aksincha, ipakchilik bilan shu yerning o'zida shug'ullanganini ko'rsatadi.

Eng muhimi, ushbu kashfiyot Markaziy Osiyoda ipakchilik an'anasi va texnologiyasi ilgari taxmin qilinganidan qariyb ikki ming yil avval, ya'ni bronza davridayoq shakllanganini isbotlaydi.

"Xalq so'zi".

Xalq so'zi Narodnoe slovo

MUASSISLAR:
O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasi Kengashi
O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senati Kengashi

Bosh muharrir O'tkir RAHMATOV

2020-yil 25-martda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligida 0001-raqam bilan ro'yxatga olingan. Nashr indeksi — 229. Buyurtma G-642. 22 170 nusxada bosildi. Hajmi — 2 taqob. Ofset usulida bosilgan. Qog'oz bichimi A-2. Bahosi kelishilgan narxda.

Gazetamiz haqidagi ma'lumotlarni yuklab olish uchun QR-kodni telefoningiz orqali skaner qiling.

TELEFONLAR:
Devonxona 71-259-74-51; ko'chibiyat 71-259-74-53;
e'lonlar 71-259-74-55.

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqzir qilinmaydi va muallifga qaytarilmaydi.
Gazetaning yetkazib berilishi uchun obunani rasmiylashtirgan tashkilot javobgar.
Gazeta tahririyat kompyuter markazida teriladi hamda operator M. Begmuratov tomonidan sahifalandi.
Gazetaning poligrafik jihatdan sifati chop etilishiga "Sharq" nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi mas'ul.
Bosmaxona telefoni: 71-233-11-07.

MANZILIMIZ:
100066,
Toshkent shahri,
Islom Karimov ko'chasi, 55-uy.
Navbachi muharrir A. Aliqulov.
Musahhih Sh. Mashrabboyev.

"Sharq" nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasi. Korxona manzili:
Buyuk Turon ko'chasi, 41. O'ZA yakuni — 20.50 Topshirildi — 00.55

1 2 3 4 5 6

YANGILIKLAR xabarlar TAFSILOTLAR

Mironqulga bir kelib-keting

Samarqand tumanidagi Mironqul qishlog'ida yangi dam olish maskani ish boshladi. Umumiy loyiha qiymati 22 mln. AQSH dollari bo'lgan majmuada 160 o'rinni mehmonxona, qishki va yozgi cho'milish havzalari, sog'lomlashtirish markazi, sayr yo'laklari barpo etilgan. Turizm maskani ish boshlashi bilan 150 ta doimiy ish o'rni yaratildi.

Ushbu loyiha doirasida majmuaga boradigan 4 kilometr avtomobil yo'lga asfalt yotqizildi, ikkita ko'prik qurildi. Hududda ekologik muhitni yaxshilashga alohida e'tibor qaratilib, 50 mingdan ortiq manzarali daraxt va butalar ekildi. Ularni sug'orish uchun 15 kilometr masofadan buloq suvi tarmog'i tortilib, tomchilatib sug'orish tizimi yo'lga qo'yildi.

Majmuaning ochilish marosimida ta'kidlanganidek, bunday loyihalar Samarqand viloyatining turizm infratuzilmasini yangi bosqichga olib chiqish, xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirish va yangi ish o'rinlari yaratish orqali hudud iqtisodiyoti hamda aholi farovonligini oshirishga munosib hissa qo'shadi.

Abdulaziz YO'LDOSHEV
("Xalq so'zi").

Jig'achi mo'jizasi

Yaqin-yaqingacha Jig'achining zamonaviy mikromarkazi bo'ladi deyilsa, bunga ko'pchilik ishonmasdi. Qarangki, yurtimizning eng chekka go'shalaridan biri sanalgan Qorako'dagi bu mahallada ham o'ziga xos me'moriy yechimga ega maskan barpo etilmogda.

Salkam bir gektar maydonda qad rostlaydigan mikromarkazning qiymati 6,5 mlrd. so'm bo'lib, loyihaga ko'ra, 12 ta zamonaviy savdo hamda umumiy ovqatlanish shoxobchasi, 2 ta maishiy xizmat ko'rsatuvchi maskan barpo etiladi. Sun'iy qoplamali minifutbol maydoni, tibbiyot punkti, kutubxona, avtoturargoh quriladi. Sayr qilish uchun yo'laklar, tungi yoritish chiroqlari, gulzorlar markaz ko'rkiga ko'rk qo'shadi.

Ayni chog'da bu yer nafaqat ko'ngilochar go'sha, balki aholi bandligini ta'minlab, tadbirkorlikni rivojlantiruvchi maskan vazifasini ham o'taydi. Hisob-kitoblarga qaraganda, 60 ta yangi ish o'rni yuzaga keladi. Aholiga yiliga 4,8 mlrd. so'mlik xizmatlar ko'rsatiladi.

Tuman markazidan 30 kilometr olisda joylashgan Jig'achi mahallasida 3 ming nafardan ziyod fuqarolar istiqomat qilmogda. Darvoqe, mikromarkazni yil yakuniga qadar foydalanishga topshirish ko'zda tutilgan.

Istam IBROHIMOV
("Xalq so'zi").

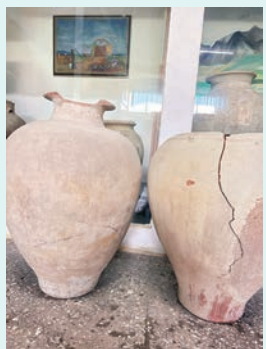
Nurafshonda topilgan xum

Dehqonobod mahallasida yashovchi Yoqubjon Xudoybergenov tomonidan topilgan qadimiy xum qo'lda sopolni ming daraja issiqlikda qizdirish orqali yasalgani aytilmogda.

— G'ijduvon an'anaviy kulolchiligi uslubida yasalgan xumning balandligi — 95, qorin diametri — 65, tag qismi — 32 va og'iz qismi 35 santimetr ekani aniqlandi. Tarkibida qizg'ish loy topilgan mazkur xum taxminan 1890 — 1930-yillar oralig'ida yasalgan bo'lishi mumkin, — deydi Toshkent viloyati Madaniy meros boshqarmasi bosh mutaxassisi Muqaddam Begmurodova.

Nurafshon shahridan topilgan xum Olmaldi o'lkunashoslik muzeiga eksponat sifatida topshirildi. Buning sababi shundaki, hozircha Nurafshonda muzey mavjud emas.

Otabek ISROILOV
("Xalq so'zi").

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasi Innovatsion rivojlanish va axborot texnologiyalari masalalari qo'mitasining raisi I. Abdullayevga akasi Rustamboy ABDULLAYEVning vafoti munosabati bilan chuqur hamdardlik izhor etadi.

Ko'chmas mulkka bo'lgan huquqni ro'yxatdan o'tkazish jarayoni to'liq onlayn shaklga o'tkaziladi. Natijada yiliga 500 mingta arizani amaldagi 10 — 15 kun o'rniga bir necha soniyada ro'yxatdan o'tkazish imkoniyati yaratiladi.